

Laki

nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä annetun lain (633/2010) 5 § ja 8 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 5 a, 5 b ja 5 c § seuraavasti:

5 §

Seuraamusselvityksen laatiminen

Seuraamusselvityksen laatimisesta vastaa Rikosseuraamuslaitos.

Rikosseuraamuslaitoksen on 30 vuorokauden kuluessa syyttäjän pyynnöstä arvioitava käytettävissään olevien tietojen perusteella, miten seuraamusvalinnalla ja seuraamuksen täytäntöönpanolla voidaan edistää nuoren rikoksesta epäillyn sosiaalista selviytymistä ja estää hänen syyllistymistään rikoksiin. Rikosseuraamuslaitoksen on arvioitava nuoren rikoksesta epäillyn valvonnan ja rikoksettoman elämän tuen sekä niiden laajuuden tarvetta. Alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta epäillyn kohdalla Rikosseuraamuslaitoksen on arvioissaan kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten eri seuraamusvaihtoehtoihin sisällytettävillä valvonnalla ja rikoksetonta elämää tukevilla toimilla voidaan vastata nuoren mahdolliseen valvonnan ja tuen tarpeeseen. Edellä tarkoitetun arvion tekemiseksi Rikosseuraamuslaitoksen tulee yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa hankkia ja koota tietoja nuoren rikoksesta epäillyn elinolosuhteista, erityisesti päihdeiden käytöstä, päihde- ja riippuvuushoidosta sekä päihde- ja riippuvuustyön palveluiden käytöstä, mielenterveydestä ja mielenterveyden hoidosta ja mielenterveyden palveluiden käytöstä, muiden palveluiden ja tukitoimien tarpeesta sekä muista olennaisesti hänen sosiaaliseen tilanteeseensa liittyvistä seikoista. Rikosseuraamuslaitoksen tulee hankkia myös muilta viranomaisilta sekä yksityisiltä yhteisöiltä ja henkilöiltä tarpeelliset tiedot epäillyn sosiaalisesta tilanteesta seuraamusselvitystä varten.

Seuraamusselvityksessä selvitetään, suostuuko alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta epäilty siihen, että nuorisorangaistukseen sisällytetään tarvittaessa yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 64 §:n 3 momentissa tarkoitettu päihde- ja riippuvuushoito tai -palvelu.

Rikoksesta epäillylle on selostettava selvityksen laatimisen yhteydessä seuraamukseen mahdollisesti sisällytettävän valvonnan ja muun toiminnan pääasiallinen sisältö, ehdot ja ehtojen rikkomisen seuraamukset sekä noudattamisen merkitys.

Jos nuoren epäillään tehneen rikoksia sekä alle 21-vuotiaana että 21 vuotta täytettyään, hänestä tehdään seuraamusselvitys. Seuraamusselvitystä ei kuitenkaan tehdä, jos pääosa tutkittavina olevista rikoksista tai päärikos on tehty rikoksista epäillyn täytettyä 21 vuotta tai jos sen tekeminen on ilmeisen tarpeetonta.

5 a §

Seuraamusselvityksen sisältö

Rikosseuraamuslaitos laatii tekemänsä arvioinnin perusteella kirjallisen seuraamusselvityksen, joka sisältää myös nuoren rikoksesta epäillyn sosiaalista tilannetta koskevat olennaiset tiedot, mahdolliset tiedot nuoren rikoksesta epäillyn osallistumisesta toimintaan, joka parantaa edellytyksiä rikoksettomaan elämään, ja tarvittaessa yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetun rangaistusajan suunnitelman. Seuraamusselvitykseen sisällytetään myös muu sellainen rikoksen vuoksi tehtävä selvitys tai lausunto, jonka syyttäjä on pyytänyt yhdyskuntaseuraamuksen tuomitsemista varten.

5 b §

Tukitoimiin ja palveluihin ohjaaminen sekä yhteistyö

Seuraamusselvityksen laatimisen yhteydessä Rikosseuraamuslaitoksen on, tarvittaessa yhteistyössä sosiaalihuollosta ja muista asian kannalta olennaisista palveluista vastaavien viranomaisten kanssa, ohjattava viipymättä rikoksesta epäiltyä hakeutumaan tarvittavien tukitoimien ja palveluiden pariin.

5 c §

Muutokset

Jos rikoksesta epäillyn tilanteessa on tapahtunut seuraamusselvityksen laatimisen jälkeen muutos, joka vaikuttaa seuraamusselvityksen sisältöön, Rikosseuraamuslaitoksen tulee tehdä tämän edellyttämät muutokset seuraamusselvitykseen. Ajantasainen selvitys on toimitettava viipymättä syyttäjälle ja siihen tuomioistuimeen, jossa asia on vireillä.

8 §

Seuraamusselvityksen käsittely tuomioistuimessa

Kun nuoren rikosta koskeva asia tulee vireille tuomioistuimessa, sen on tarvittaessa varmistettava, että ajantasainen seuraamusselvitys on käytettävissä tuomioistuinkäsittelyssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

Helsingissä 22.5.2026

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri